

8 Ιουνίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΗ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ
ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑ-
ΤΑΓΜΑΤΩΝ PROHIBITION ΚΑΙ CERTIORARI,

και

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗ-
ΡΙΟΥ ΛΑΡΝΑΚΟΣ ΤΗΝ 20.3.90 ΣΤΙΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΥΠ' ΑΡ. 1070/81
ΚΑΙ 1177/81 (Αρ.1).

(Αίτηση Αρ. 87/90).

-
- Προνομακά Διατάγματα — Certiorari/Prohibition — Εξαιρέσει της περιπτώσεως υπερβάσεως δικαιοδοσίας, η έκδοσή των είναι προαιρετική — Ο χρόνος υποβολής της αιτήσεως είναι ουσιώδης για την άσκηση της διακριτικής εξουσίας — Κάθε καθυστέρηση πρέπει να αιτιολογείται και όσο μεγαλύτερη είναι τόσο μεγαλύτερο είναι και το εμπόδιο, που ο αιτών έχει να υπερπηδήσει.* 5
- Φορολογία — Εισπράξη φόρου — Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος, 1962 (Ν.31/62), άρθρο 9(1) — Η επάρκεια της έρευνας είναι συνυφασμένη με την απόφαση — Με προνομακά διατάγματα δεν ελέγχεται η ορθότητα αποφάσεως.* 10
- Φορολογία — Εισπράξη φόρων — Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος, 1962 (Ν.31/62), άρθρο 9(4) — Το maximum της φυλακίσεως που μπορεί να επιβληθεί για παράλειψη πληρωμής φόρου είναι 6 (έξη) μήνες — Ποινή φυλακίσεως 12 (δώδεκα) μηνών — Άδεια για καταχώρηση αιτήσεως προς έκδοση διατάγματος certiorari για ακύρωσή της.* 15
- Προνομακά Διατάγματα — Certiorari/Prohibition — Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος, 1962 (Ν.31/62), άρθρο 9(1) — Η ορθότητα - σε αντίθεση με έκδηλο νομικό σφάλμα - της αποφάσεως δεν υπόκειται σε έλεγχο δυνάμει των εν λόγω προνομακίων διαταγμάτων.* 20
- Δικαιοδοσία — Τοπική αρμοδιότητα Επαρχιακών Δικαστηρίων — Ο περί Δικαστηρίων Νόμος, 1960 (Ν. 14/60), άρθρα 21 και 23 — Έκδοση διατάγματος Ανωτάτου Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 3(4) του Ν.14/60 μετά την εισβολή, ενοποιούντος την επαρχία Αμμοχώστου με την επαρχία Λάρνακας — Με την ενοποίηση επεξετάθησαν τα όρια της τοπικής αρμοδιότητας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας και στην επαρχία Αμμοχώστου — Η διατήρηση χωριστών βιβλίων, που σχετίζεται με την προσδοκία αποκαταστάσεως της πολιτικής νομιμότητας, δεν μεταβάλλει την πραγματικότητα του ενός Δικαστηρίου.* 25
30

Δικαιοδοσία — Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος, 1962 (Ν. 31/62), άρθρο 9(1) — Την τοπική αρμοδιότητα έχει το Δικαστήριο στα όρια δικαιοδοσίας του οποίου ο οφειλέτης του φόρου έχει την συνήθη διαμονή του — Στην περίπτωση οφειλέτη, που διαμένει στην ελεύθερη περιοχή της Επαρχίας Αμμοχώστου, είναι, συνεπεία διατάγματος του 1974 του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας Δικαιοδοσία — Φορολογία — Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος, 1962 (Ν. 31/62), άρθρο 9(4) — Το *maximum* της φυλακίσεως, που μπορεί να επιβληθεί για παράλειψη πληρωμής φόρου είναι 6 μήνες — Ποινή φυλακίσεως 12 μηνών — Άδεια για καταχώρηση αιτήσεως προς έκδοση *certiorari* για ακύρωσή της.

Ο αιτών κλήθηκε βάσει του Ν. 31/62 να παρουσιασθεί στις 22.1.82 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας. Ο αιτών μετέβη στο Δικαστήριο, αλλά αφού "επειόθη καλόπιστα" από διάφορα πρόσωπα, που δεν κατανόμασε, ότι δεν υπάρχει υπόθεση εναντίον του, απεχώρησε αμέριμνα χωρίς να παρουσιασθεί ενώπιον του Δικαστηρίου.

Το Δικαστήριο, αφού διαπίστωσε την απουσία του αιτούντος, όρισε την υπόθεση για απόδειξη. Στις 2.2.82, μετά από ένορκη μαρτυρία, το δικαστήριο καθόρισε την φορολογική υποχρέωση του αιτούντος.

Το 1989 και αφού η ισχύς της αποφάσεως ανανεώθη (πράγμα αναγκαίο λόγω της παρόδου 6 ετών), το Δικαστήριο διέταξε την φυλάκιση του αιτούντος για ένα χρόνο, εκτός εάν ο αιτών επλήρωνε μέχρι καθορισμένης ημερομηνίας του φόρου.

Ως αποτέλεσμα ο αιτών καταχώρησε την αίτηση αυτή για άδεια καταχωρήσεως αιτήσεως για έκδοση *certiorari* προς ακύρωση των διαταγμάτων της 2.2.82 και του 1989 και *Prohibition* απαγορευόντος της εκτέλεσής των.

Το Ανώτατο Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κατά την έκδοση του διατάγματος της 2.2.82 δεν υπήρξε υπέρβαση δικαιοδοσίας (Βλ. τα τέταρτο και πέμπτο πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα). Ενόψει τούτου και των νομικών αρχών, που προκύπτουν από τα τρία πρώτα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα και ενόψει του μεγάλου χρονικού διαστήματος, που παρήλθε, η αίτηση για άδεια καθόσον αφορά το διάταγμα της 2.2.82 απορρίφθηκε. Ενόψει, όμως, του τελευταίου πιο πάνω περιληπτικού σημειώματος, παρασχέθηκε άδεια για καταχώρηση αιτήσεως για έκδοση *certiorari* προς ακύρωση του διατάγματος φυλακίσεως λόγω υπέρβασεως δικαιοδοσίας.

Διαταγή ως ανωτέρω.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

In Re Aeroporos and Others (1988) 1 C.L.R.302.

Christofi and Others v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236.

Kyriakides v. Hilimintri (1963) 2 C.L.R. 171

R. v. Preston Appeal Tribunal [1975] 2 All E.R. 807

*Γεωργιάδης v. Επαρχιακού Λειτουργού Εισπράξεως Φόρων (1989)
2 Α.Α.Δ. 378*

Πατσαλοσαββής v. Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (1989) 1 Α.Α.Δ. 45 5

In Re Kakos (1985) 1 C.L.R. 250

Ellinas v. Republic (1989) 1 C.L.R.(A) 17

Ευθυμίου (1990) 1 Α.Α.Δ.1

R. v. Willesden Justices, ex Parte Utley [1947] 2 All E.R. 838. 10

Αίτηση.

Αίτηση για άδεια για καταχώρηση αίτησης για την έκδοση διαταγμάτων prohibition και certiorari αναφορικά με το διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακος ημερ. 20.3.90 στις αιτήσεις αρ. 1070/81 και 1177/81. 15

T. Οικονόμου, για τον αιτητή.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο Σταυρής Θεοδούλου εξαιτείται άδεια για την υποβολή αίτησης για την έκδοση προνομιακών ενταλμάτων Certiorari για την ακύρωση - 20

(α) διατάγματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακος 2/2/82 με το οποίο βεβαιώθηκε φορολογικό χρέος του αιτητή (για την αποπληρωμή επιβληθέντος φόρου εισοδήματος για τα έτη 1975-1978), και εκδόθηκε ένταλμα κινήτων για την εισπράξη του, κ α ι 25

(β) παρεπόμενου διατάγματος του ίδιου Δικαστηρίου, της 20/3/90, με το οποίο διατάχθηκε η φυλάκιση του αιτητή για ένα έτος, εκτός αν αποπληρωνόταν νωρίτερα το χρέος που βεβαιώθηκε με την απόφαση της 2/2/82 που, στο μεταξύ, ανήλθε με την προσθήκη τόκου σε £7,490.40 σεντ. 30

Παράλληλα επιδιώκεται η παρεμπόδιση εκτέλεσης των

δύο διαταγμάτων με απαγορευτικό ένταλμα (Prohibition) για την έκδοση του οποίου ο αιτητής επίσης εξαιτείται άδεια ν' αποταθεί στο δικαστήριο. Οι λόγοι για τους οποίους επιζητείται η άδεια, όπως εκτίθενται στην αίτηση και όπως προκύπτουν από τα γεγονότα τα οποία τη στοιχειοθετούν, που αποκαλύπτονται στην ένορκη δήλωση του αιτητή, είναι συνοπτικά οι εξής :

Κατά πρώτο λόγο προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι τα διατάγματα εκδόθηκαν από ανυπόστατο ή αναρμόδιο δικαστήριο, με το εξής αιτιολογητικό :

Μετά την ενοποίηση των επαρχιών Λάρινακος - Αμμοχώστου, με το διάταγμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου της 13/9/74 (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 1283), το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρινακος έχασε την ανεξάρτητη οντότητά του καθώς και τη δικαιοϊκή του υπόσταση. Διαξενκτικά, διατυπώνεται η θέση ότι αν τα επαρχιακά δικαστήρια Λάρινακος και Αμμοχώστου διατήρησαν την αυτοτέλειά τους και μετά την ενοποίηση των δύο επαρχιών, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρινακος εστερείτο τοπικής αρμοδιότητας να επιληφθεί της αίτησης για βεβαίωση του φορολογικού χρέους του αιτητή ενόψει του τόπου διαμονής του, στην κοινότητα Σωτήρας, μέσα στα γεωγραφικά όρια της επαρχίας Αμμοχώστου. Στη δήλωσή του ο αιτητής παραδέχεται ότι κλητεύθηκε να εμφανιστεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου, στη Λάρινακα, στις 22/1/82· ισχυρίζεται μάλιστα ότι προσήλθε στο Δικαστήριο την ημέρα εκείνη αλλά δεν παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο μετά από συνομιλία που είχε με ακαθόριστα πρόσωπα, στο διάδρομο του Δικαστηρίου, που τον άφησαν με την εντύπωση "... ότι δεν υπήρχε υπόθεση και/ή διαδικασία εναντίον μου", οπότεν εγκατέλειψε το Δικαστήριο "... πεπεισμένος καλόπιστα ότι πράγματι έτσι είχαν τα πράγματα." Και επειδή, όπως λέγει, ήταν "πεπεισμένος ότι δεν όφειλε οποιοδήποτε ποσό, ανεξάρτητα από τη νομική βασιμότητα ή μη της πεποίθησής μου εκείνης" εγκατέλειψε το κτίριο του Δικαστηρίου αμέριμνος για την τύχη της υπόθεσής του και την αποπληρωμή του φορολογικού του χρέους. Το πρακτικό του Δικαστηρίου της 22/1/82 βεβαιώνει

ότι ο αιτητής κλήθηκε αλλά ήταν απών και η υπόθεση αναβλήθηκε στις 2/2/82 για απόδειξη. Την ημέρα εκείνη υπάλληλος του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων κατάθεσε πιστοποιητικό του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, βεβαιωτικό της ύπαρξης της φορολογικής υποχρέωσης. Μετά την κατάθεσή του το Δικαστήριο βεβαίωσε την ύπαρξη του χρέους στα πλαίσια της αστικής διαδικασίας, και διάταξε την αποπληρωμή του, καθώς και την έκδοση διατάγματος κινητών για την είσπραξή του. 5

Επιδιώκεται επίσης η ακύρωση του διατάγματος της 2/2/82 και για τους λόγους ότι - (α) η διαδικασία που ακολούθηθηκε για τη βεβαίωση του χρέους δεν ήταν σύμφωνη με την προβλεπόμενη από το άρθρο 9(1) του Ν 31/62, και (β) δεν έγινε η έρευνα για τα μέσα του αιτητή που προβλέπει το ίδιο άρθρο του Ν 31/62. Το ένταλμα κινητών επεστράφη (27/5/82) ανεκτέλεστο και το χρέος παρέμεινε απλήρωτο. Στις 13/11/89 ζητήθηκε, επειδή είχαν παρέλθει έξι χρόνια, και παραχωρήθηκε η άδεια του Επαρχιακού Δικαστηρίου για την εκτέλεση της απόφασης της 2/2/82. 10 15

Στις 15/2/90 με ένορκη δήλωση του Δ. Χαραλάμπους, υπαλλήλου του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, υποβλήθηκε αίτημα για τη φυλάκιση του αιτητή μετά από βεβαίωση που περιέχεται σ' αυτή ότι, όχι μόνο κινητή περιουσία δεν είχε ανευρεθεί στην κατοχή του αιτητή αλλά ούτε και ακίνητη περιουσία, μετά από έρευνα στο Κτηματολόγιο Αμμοχώστου. Στη συνέχεια εκδόθηκε το διάταγμα της 20/3/90 με το οποίο διατάχθηκε η φυλάκιση του αιτητή για ένα έτος. Και σε ότι αφορά αυτό το διάταγμα, διατυπώνεται η θέση ότι εκδόθηκε χωρίς τη δέουσα έρευνα αλλά, ακόμη σημαντικότερο, ότι η διαταγή για τη φυλάκιση του αιτητή για ένα έτος συνιστά υπέρβαση της εξουσίας που παρέχει ο νόμος, συγκεκριμένα το άρθρο 9(4) του Ν 31/62 που περιορίζει τη χρονική διάρκεια της φυλάκισης σε έξι μήνες. 20 25 30

Το πρώτο θέμα που θα μας απασχολήσει είναι η εγκυρότητα του διατάγματος της 2/2/82. Η αίτηση για αναθεώρησή του έχει υποβληθεί μετά την πάροδο οκτώ και πλέον 35

χρόνων. Η χορήγηση των προνομιακών εντάλματων (με μια εξαίρεση) είναι προαιρετική. Η έκδοσή τους, καθώς και η παροχή άδειας για τον ίδιο σκοπό, ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου. Τα προνομιακά εντάλματα σκοπούν στη διασφάλιση, μέσο του δικαστικού ελέγχου, της νομιμότητας κυρίως σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των κατώτερων δικαστηρίων. Συνεπώς, η αίτηση πρέπει να γίνεται καλόπιστα για την προστασία των δικαιωμάτων του αιτητή με την αποκατάσταση της νομιμότητας. Ο χρόνος μέσα στον οποίο υποβάλλεται αποτελεί ουσιώδη παράγοντα για την ανάληψη και την άσκηση της δικαιοδοσίας. Όπως επισημαίνεται στην υπόθεση *In Re Aeropoulos and Others* (1988) 1 C.L.R. 303 το στοιχείο του χρόνου είναι τόσο σημαντικό ώστε να έχει οδηγήσει στην Αγγλία στη θέσπιση του R.S.C. Ord. 53 r.2(2) με την οποία καθιερώνεται το χρονικό διάστημα των έξι μηνών ως το ανώτατο χρονικό όριο για την υποβολή αίτησης για την έκδοση *Certiorari*. Κάθε καθυστέρηση στην υποβολή αίτησης πρέπει να αιτιολογείται και όσο μεγαλύτερη, ανάλογα μεγαλύτερο είναι και το εμπόδιο που πρέπει να υπερπηδηθεί για την παροχή άδειας. Στην προκείμενη περίπτωση η δικαιολογία η οποία παρέχεται αποκαλύπτει, στην καλύτερη των περιπτώσεων, ότι ο αιτητής επέδειξε αδιαφορία για την αίτηση των φορολογικών αρχών, καθώς και για το διάταγμα το οποίο πρέπει να είχε περιέλθει σε γνώση του κατά το χρόνο εκτέλεσης του εντάλματος κινητών, το Μάιο του 1982. Εκείνο που τον ενεργοποίησε ήταν η κοινοποίηση της απόφασης της 20/3/90 για τη φυλάκισή του. Κινητήρια ώθηση αποτέλεσε όχι η αποκατάσταση των θιγέντων δικαιωμάτων του με το διάταγμα του 1982 αλλά η αποφυγή των συνεπειών που προφανώς πίστευσε ότι είχε αποφύγει λόγω της αδράνειας των αρχών. Ο κ. Οικονόμου εισηγήθηκε ότι η καθυστέρηση, όσο μεγάλη και αν είναι, δεν καταρρίπτει το δικαίωμα για την έκδοση διατάγματος ο,ποτεδήποτε κατώτερο δικαστήριο ενεργεί έξω από τα όρια της δικαιοδοσίας του, θέμα το οποίο, όπως τονίζεται στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη *Christofi and Others v. Iacovidou* (1986) 1 C.L.R. 236, άπτεται της δημόσιας τάξης. Το ίδιο θέμα πραγματεύεται και η απόφαση *George Kyriakides v. Loulla*

A. *Hilimintri* (1963) 2 C.L.R. 171. Προκύπτει από την αγγλική νομολογία που εδραιώνει το πλαίσιο άσκησης της δικαιοδοσίας, και την κυπριακή νομολογία που ακολουθεί την ίδια γραμμή, ότι πρόσωπο θιγόμενο από δικαστική απόφαση μπορεί δικαιωματικά να αποταθεί για την αναθεώρησή της εφόσον αποκαλύπτεται εκ πρώτης όψews υπέρβαση δικαιοδοσίας. Αναφορικά με κάθε άλλο λόγο, η παροχή άδειας είναι προαιρετική και το θέμα εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου. 5

Το μόνο θέμα το οποίο αγγίζει τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου, πηγάζει από τον ισχυρισμό ότι το διάταγμα εκδόθηκε από ανυπόστατο ή αναρμόδιο δικαστήριο. Τα άλλα σφάλματα ή ελαττώματα τα οποία επικαλείται ο αιτητής σε σχέση με το διάταγμα του 1982, άπτονται της διαδικασίας και της επάρκειας της έρευνας που είχε διεξαχθεί και συνθέτουν σφάλματα ως προς το δίκαιο (errors of law), η επίκληση των οποίων δεν εξουδετερώνει τη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου να αρνηθεί την παραχώρηση άδειας (βλ. *R. v. Preston Appeal Tribunal* [1975] 2 All E.R. 807). 10
15
20

Η διαδικασία η οποία πρέπει να ακολουθείται για τη βεβαίωση φόρου βάσει του άρθρου 9 του Ν 31/62 έχει επεξηγηθεί σε αριθμό αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καθώς και οι σκοποί της (βλ. μεταξύ άλλων *In re Roushias* (1982) 1 C.L.R. 703. *Γεωργιάδης v. Επαρχιακού Λειτουργού Εισπράξεως Φόρων* (1989) 2 Α.Α.Δ. 378, και *Θεόπιστος Πατσαλοσαββής v. Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων* (1989) 1 Α.Α.Δ. 45). Η επάρκεια της έρευνας σε αντίθεση με τη διεξαγωγή της είναι άρρηκτα συνυφασμένη με την απόφαση και την άσκηση των εξουσιών που παρέχονται στο Επαρχιακό Δικαστήριο. Ό,τι ελέγχεται μέσω των προνομιακών ενταλμάτων είναι η νομιμότητα και όχι η ορθότητα της απόφασης. Εν πάση περιπτώσει, και αν ακόμα αποκαλυπτόταν εμφανές νομικό σφάλμα στη διαδικασία, η διαπίστωση αυτή θα αποτελούσε σφάλμα ως προς το δίκαιο (error of law) και η παραχώρηση άδειας θα αναγόταν στη διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου την οποία δε θα είμεθα διατεθειμένοι να 25
30
35

ασκήσουμε υπέρ του αιτητή ενόψει της μακράς και αδικαιολόγητης καθυστέρησής του να αποταθεί για αναθεώρηση του διατάγματος.

- 5 Το συνταγμένο διάταγμα της απόφασης της 2/2/82 δεν έχει κατατεθεί, όπως ήταν αναγκαίο. Η διαδικασία η οποία ακολουθείται για την παραχώρηση άδειας και την έκδοση προνομακών ενταλμάτων, είναι εκείνη που έχει καθιερωθεί από την αγγλική πρακτική στον αντίστοιχο τομέα δικαιοδοσίας (βλ. μεταξύ άλλων, *In re Charalambos Aeroporos and Others* (1988) 1 C.L.R.302· *Ellinas v. Republic* (1989) 1 C.L.R.(A) 17· *Αίτηση Ευθυμίου* (1990) 1 Α.Α.Δ. 1). Ό,τι έχει κατατεθεί για σκοπούς αναθεώρησης είναι η φωτοτυπία της ίδιας της απόφασης, υπογεγραμμένη από επαρχιακό δικαστή. Προφανώς δεν έχει συνταχθεί (drawn up) η διαταγή του Δικαστηρίου, όπως προβλέπεται στους θεσμούς, και χρησιμοποιήθηκε ως υποκατάστατο η ίδια η απόφαση. Στην επικεφαλίδα της απόφασης αναγράφεται "In the District Court of Famagusta/Larnaca". Το όνομα "FAMAGUSTA" προφανώς διεγράφη με ελαφρή γραμμή πάνω από το όνομα. Η θέση του αιτητή, όπως διατυπώθηκε από το δικηγόρο του, είναι ότι η διαταγή εκδόθηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακος και συνεπώς από ανυπόστατο δικαστήριο. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακος-Αμμοχώστου είναι το μόνο επαρχιακό δικαστήριο το οποίο, σύμφωνα με την εισήγηση του αιτητή, λειτουργεί στη Λάρνακα και είχε αρμοδιότητα να εκδόσει διάταγμα για φορολογική βεβαίωση [άρθρο 9(1)]. Συνάγεται από την επιχειρηματολογία του αιτητή ότι η εγκυρότητα της δικαστικής πράξης εξαρτάται και από την ακριβή περιγραφή των γεωγραφικών ορίων της επαρχίας ή περιοχής για την οποία το δικαστήριο έχει τοπική αρμοδιότητα. Το θέμα το οποίο εγείρεται είναι καθαρά νομικό και μπορεί να απαντηθεί με την ίδια ευχέρεια σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας (*In Re Kakos* (1985) 1 C.L.R. 35 250).

Ο Περί Δικαστηρίων Νόμος (Ν 14/60) θεσπίστηκε σε σύντομο χρόνο μετά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επι-

βάλλει το άρθρο 158 του Συντάγματος ".... διά την ίδρυσιν αποχρώντων δικαστηρίων εις επαρκή αριθμόν διά την πρόσφορον και άνευ καθυστερήσεων απονομήν της δικαιοσύνης και διά την διασφάλισιν, εντός των ορίων της δικαιοδοσίας αυτών, της πιστής εφαρμογής των διασφαλιζουσών τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίας διατάξεων του Συντάγματος." 5

Το εδάφιο 1 του άρθρου 3 του Ν 14/60 προβλέπει τη σύσταση επαρχιακού δικαστηρίου (ως του κύριου φορέα της πρωτόδικης δικαιοδοσίας) σε κάθε επαρχία. Οι έξι διοικητικές περιφέρειες της Κύπρου καθορίστηκαν από το εδάφιο 3 (άρθρο 3), υπό την επιφύλαξη του εδαφίου 4 του ίδιου άρθρου, ως οι επαρχίες για τους σκοπούς του Νόμου. Βάσει των διατάξεων του νόμου εγκαθιδρύθηκαν επαρχιακά δικαστήρια σε κάθε μια από τις έξι επαρχίες. Ως τόπος λειτουργίας τους ορίστηκαν, δυνάμει των προνοιών του άρθρου 59 (Ν 14/60), από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κτίρια στις κύριες πόλεις της κάθε επαρχίας. Ό,τι προβλέπεται από το νόμο είναι η σύσταση επαρχιακών δικαστηρίων. Η εγκυρότητα δικαστικού διατάγματος εξαρτάται από την τοπική και ουσιαστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου που το εξέδωσε· είχε ή δεν είχε δικαιοδοσία το δικαστήριο που εξέδωσε το επίδικο διάταγμα να το εκδώσει; 10
15
20

Ένα από τα έξι επαρχιακά δικαστήρια που συστάθηκε βάσει του Ν 14/60 ήταν εκείνο της επαρχίας Αμμοχώστου με έδρα την πόλη της Αμμοχώστου. Ως αποτέλεσμα της τούρκικης εισβολής κατελήφθη η πόλη και μεγάλο μέρος της επαρχίας Αμμοχώστου και εκτοπίσθηκε από την περιοχή η μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων της, όπως συνέβη και με άλλες περιοχές της Κύπρου που έχουν καταληφθεί από τα τούρκικα στρατεύματα. Η απώλεια της έδρας του Επαρχιακού Δικαστηρίου της περιφέρειας Αμμοχώστου κατέστησε αδύνατη τη λειτουργία του. Αφετέρου, η ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου συνορεύει με την επαρχία Λάρνακος. 25
30
35

Κάτω απ' αυτές τις τραγικές συνθήκες, κρίθηκε από το

Ανώτατο Δικαστήριο αναγκαία η ενοποίηση των δυο επαρχιών για τους σκοπούς της απονομής της δικαιοσύνης.

- 5 Το Ανώτατο Δικαστήριο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το εδάφιο 4 του άρθρου 3 του Ν 14/60, εξέδωσε στις 13/9/1974 διάταγμα με το οποίο ενοποιούνται η επαρχία Κερύνειας με την επαρχία Λευκωσίας, και η επαρχία Αμμοχώστου με την επαρχία Λάρνακος (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 1283). Με την ενοποίηση
- 10 επεκτείνεται και στην επαρχία Αμμοχώστου η τοπική αρμοδιότητα του Επαρχιακού Δικαστηρίου που λειτουργεί στη Λάρνακα (η κύρια πόλη στο γεωγραφικό χώρο της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου και Λάρνακος) που προσδιορίζεται από το άρθρο 21 (πολιτικές υποθέσεις),
- 15 και από το άρθρο 23 (ποινικές υποθέσεις), του Ν 14/60.

- Προς αντιμετώπιση της ανάγκης που προέκυψε από την τούρκικη εισβολή, θεσπίστηκε παράλληλα ο Ν 43/74 με τον οποίο παρέχεται, διαρκούσης της εκρύθμου καταστάσεως, αρμοδιότητα σε κάθε επαρχιακό δικαστήριο να εκδικάζει αδικήματα τα οποία διαπράττονται σε οποιαδήποτε
- 20 επαρχία της Κύπρου. Στο προσέτιμο του νόμου επισημαίνεται η κατάσταση που δημιουργήθηκε στο χώρο της δικαιοσύνης ως αποτέλεσμα της τούρκικης εισβολής και διαπιστώνεται η ανάγκη για τη λήψη μέτρων μέχρι την
- 25 αποκατάσταση της ομαλότητας στις περιοχές που τέθηκαν υπό τούρκικη κατοχή. Η καθ' ύλην δικαιοδοσία του Επαρχιακού Δικαστηρίου που λειτουργεί στη Λάρνακα είναι, όπως και κάθε άλλου επαρχιακού δικαστηρίου, εκείνη η οποία καθορίζεται στο άρθρο 22 (πολιτική δικαιοδοσία),
- 30 στο άρθρο 22(β) και στο άρθρο 24 (ποινική δικαιοδοσία), του Ν 14/60.

- Αρμοδιότητα για την έκδοση διατάγματος βάσει των διατάξεων του άρθρου 9(1) του Περί Εισπράξεως Φόρων Νόμου 1962, έχει το επαρχιακό δικαστήριο της επαρχίας
- 35 στην οποία το πρόσωπο το οποίο οφείλει το φόρο έχει τη συνήθη διαμονή του. Ο αιτητής έχει τη συνήθη διαμονή του στη Σωτήρα, μέσα στα γεωγραφικά όρια της επαρχίας

Αμμοχώστου. Συνεπώς, αρμόδιο δικαστήριο για την έκδοση διατάγματος ήταν το επαρχιακό δικαστήριο που λειτουργεί στη Λάρνακα, η τοπική αρμοδιότητα του οποίου καλύπτει και τον τόπο διαμονής του αιτητή. Δεν προβάλλεται ισχυρισμός ότι το διάταγμα εκδόθηκε από δικαστήριο άλλο από το Επαρχιακό Δικαστήριο στη Λάρνακα, ούτε θα μπορούσε να ευσταθήσει τέτοιος ισχυρισμός. Η εγκυρότητα των διαταγμάτων του Δικαστηρίου συναρτάται άμεσα με την τοπική και καθ' ύλην αρμοδιότητα του δικαστηρίου. Στην προκείμενη περίπτωση το διάταγμα εκδόθηκε από αρμόδιο δικαστήριο και μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας του.

Το διάταγμα του 1974 δεν ορίζει την περιγραφή του επαρχιακού δικαστηρίου το οποίο λειτουργεί στη Λάρνακα (ούτε εκείνου που λειτουργεί στη Λευκωσία). Επεκράτησε να περιγράφεται για σκοπούς προσδιορισμού του τόπου λειτουργίας του και της έκτασης της τοπικής του αρμοδιότητας, ως το "Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακος-Αμμοχώστου", ή ως το "Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου-Λάρνακος." Το ίδιο επαρχιακό δικαστήριο έχει τοπική αρμοδιότητα και για τις δύο διοικητικές περιφέρειες της Κύπρου, εκείνης της Αμμοχώστου και εκείνης της Λάρνακας. Τηρούνται, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του Δικαστηρίου τα οποία έχουν κατατεθεί και όπως μπορεί να σημειωθεί δικαστικά, ξεχωριστά βιβλία για πολιτικές και ποινικές υποθέσεις που σχετίζονται ή ανάγονται στην τοπική αρμοδιότητα του δικαστηρίου για κάθε μια από τις δύο επαρχίες, Αμμοχώστου και Λάρνακας, που περιλαμβάνουν και υποθέσεις που είχαν εγερθεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου της Αμμοχώστου και της Λάρνακας πριν τη συνένωση των δύο επαρχιών. Η τήρηση ξεχωριστών βιβλίων καταχωρίσεων δε διαφοροποιεί την αρμοδιότητα του δικαστηρίου· είναι θέμα διοικητικό που σχετίζεται με την τήρηση των αρχείων του δικαστηρίου. Βάσει του άρθρου 66(1) του Ν 14/60 η τήρηση των αρχείων του δικαστηρίου καθορίζεται από διαδικαστικό Κανονισμό (Δ62 κ1) ο οποίος προβλέπει ότι αυτά ορίζονται από τον Πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου (βλ. τον ορισμό του όρου "Δικαστήριο" και "Πρωτοκολλητής" στη Δ2 των

Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας).

5 Οι λόγοι για τους οποίους κρίθηκε αναγκαία η τήρηση ξεχωριστών βιβλίων, είναι πασιφανείς. Είναι συνυφασμένοι με την προσδοκία για την αποκατάσταση της νομιμότητας στις κατεχόμενες περιοχές και την επαναλειτουργία του Επαρχιακού Δικαστηρίου της Αμμοχώστου.

10 Καταλήγω ότι η αίτηση για αναθεώρηση του διατάγματος της 2/2/82 στερείται, για τους λόγους που έχω εξηγήσει, ερείσματος και την απορρίπτω. Για τους ίδιους λόγους απορρίπτονται και οι συναφείς ενστάσεις που διατυπώθηκαν για την υπόσταση του διατάγματος της 20/3/90. Όμως, ο άλλος λόγος για τον οποίο προσβάλλεται το διάταγμα του 1990, όπως προκύπτει από το διάταγμα της 20/3/90 για υπέρβαση δικαιοδοσίας, με την επιβολή 15 φυλάκισης ενός έτους φαίνεται, εκ πρώτης όψεως, να ευσταθεί. Το άρθρο 9(4) του Ν 31/62 περιορίζει τη χρονική διάρκεια της φυλάκισης που μπορεί να επιβληθεί από αρμόδιο δικαστήριο για παράλειψη αποπληρωμής φορολογικού χρέους, βεβαιωθέντος βάσει των διατάξεων του άρθρου 9(1), σε έξι μήνες κατά ανώτατο όριο. Η πρόνοια 20 αυτή της νομοθεσίας δε φαίνεται να έχει μεταβληθεί ή τροποποιηθεί από οποιοδήποτε μεταγενέστερο νόμο (βλ. Ν 164/87).

25 Η διαπίστωση για υπέρβαση δικαστικής εξουσίας δικαιολογεί την παροχή άδειας για αναθεώρηση της ολότητας του αντικειμένου της υπέρβασης στην προκείμενη περίπτωση του διατάγματος για φυλάκιση. Όπως υποδεικνύεται στην *R. v. Willesden Justice, ex parte Utley* 30 [1947] 2 All E.R. 838, η δικαιοδοσία για την έκδοση *Certiorari* έχει ακυρωτικό και όχι διορθωτικό χαρακτήρα. Όταν ακυρώνεται δικαστική απόφαση λόγω υπέρβασης δικαιοδοσίας, το θέμα παραπέμπεται στο πρωτόδικο δικαστήριο για την εκ νέου άσκηση της εξουσίας του μέσα στα 35 όρια που θέτει ο νόμος. Επομένως παραχωρείται άδεια για την υποβολή αίτησης για αναθεώρηση του διατάγματος για την επιβολή φυλάκισης στον αιτητή λόγω παράλειψης αποπληρωμής βεβαιωθέντος φόρου.

Δίδονται οδηγίες όπως η αίτηση υποβληθεί μέσα σε δεκαπέντε μέρες και επιδοθεί στα ενδιαφερόμενα μέρη. Η αίτηση ορίζεται για ακρόαση στις 30/6/90, 9 π.μ.. Στο μεταξύ απαγορεύεται η εκτέλεση του διατάγματος της 20/3/90 μέχρι της εκπνοής του χρόνου που έχει ορισθεί για την υποβολή της αίτησης και εφόσον υποβληθεί μέχρι της αποπεράτωσης της εκδίκασής της.

5

Διάταγμα ως ανωτέρω.